Dataskyddsombudets Årsrapport år 2022 för Stockholms Hamnar

Diarienummer SH 2023/26

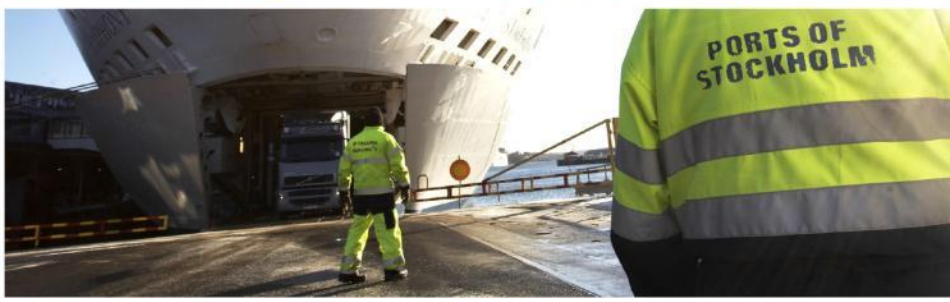

Sammanfattning

I egenskap av ert dataskyddsombud lämnar jag följande årsrapport.

Stockholm Hamnar har under år 2022 arbetat aktivt med registerförteckningen och styrande dokument. Krav från nya informationssäkerhetsstandarden har bearbetats utifrån dataskydd med informationssäkerhetssamordnaren i den nya tillämpningsanvisningen som ska antas 2023. Tydligare roller är definierade och ett nytt årshjul är framtaget. Detta är en följd av bland annat revisionskontorets anmärkning att jag som Dataskyddsombud riskerade att vara operativ i arbetet med dataskyddsfrågor. Min iakttagelse var år 2021, att med en mer mogen organisation och tydligare förvaltning skulle det operativa arbetet också reduceras. Så med tydligare rollfördelning och styrande dokument har också arbetet för mig som DSO kunna bli mer rådgivande och granskande. En utveckling i rätt riktning.

Stockholm Hamnar har under året haft en personuppgiftsincident. Det är en minskning mot tidigare år. Under 2023 kommer processen och rutiner för personuppgiftsincidenter att granskas av dataskyddsombudet. Detta för att säkerställa att dessa fungerar och att alla rapporteras.

Som dataskyddsombud lägger jag mycket tid på rådgivning vid skrivande av personuppgiftsbiträdesavtal. Ett återkommande problem är tredjelandsöverföringar som används av leverantörer. Detta taktar inte med det inriktningsbeslut som tagits av Stadsledningskontoret i januari 2022. Som dataskyddsombud rekommenderar jag att fastställa bolagets riksaptit i frågan. Det vill säga vad är man villig att acceptera innan man sätter in en motåtgärd för att reducera risken med tredjelandsöverföring. Som en del av arbetet med att fastställa detta, behöver det säkerställas att rutin finns för att göra TIA-Transfer Impact Assessment när det är aktuellt med molntjänster. Detta för att skapa bättre kravmassor för upphandlingar på leverantörer av tjänster.

Jessica Hillergård
Dataskyddsombud

Innehåll

1 Inledning

Dataskyddsförordningen trädde i kraft som lag i Sverige den 25 maj 2018. Syftet med förordningen var att skapa enhetliga dataskyddsregler inom EU avseende respekt för privatlivet och rätten till skydd av personuppgifter enligt artikel 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Dataskyddsförordningen syftar även till att säkerställa det fria flödet av personuppgifter mellan medlemsstaterna i EU.

Enligt dataskyddsförordningen är varje nämnd och bolagsstyrelse inom Stockholms stad ansvarig för att verksamheten följer dataskyddslagstiftningen vid hantering av personuppgifter. Det innebär att nämnd och bolagsstyrelse behöver informera sig, styra och följa upp sin verksamhet avseende behandlingen av personuppgifter.

Varje nämnd och bolagsstyrelse i Stockholms stad har i enlighet med dataskyddsförordningen utnämnt ett dataskyddsombud DSO. Dataskyddsombudet har till uppgift att övervaka verksamhetens integritets- och dataskyddsregelefterlevnad samt att ge rekommendationer och rapportera direkt till högsta förvaltningsnivå.

Denna årsrapport är således ett medel för styrelsen att ta emot de råd och rekommendationer som dataskyddsombudet är skyldig att ge till ansvarig enligt dataskyddsförordningen. I rapporten får styrelsen insyn i vad dataskyddsombudets granskningar visat av verksamheten och status avseende integritet och dataskydd. Årsrapporten syftar till att styrelsen ska kunna fatta beslut om prioriteringar, resurser och initiativ framåt. Detta samspel resulterar i att det blir enklare för ansvarig styrelsen att visa hur de som personuppgiftsansvarig efterlever dataskyddslagstiftningen.

Dataskyddsförordningen bygger på grundläggande principer och en av dessa principer är ansvarsskyldigheten. Den innebär att styrelsen ska kunna *visa* att verksamheten efterlever dataskyddsförordningen. Årsrapporten är en mycket viktig del av denna *dokumenteringsskyldighe*t. Årsrapporten är även ett medel för styrelsens uppföljning och styrning av verksamhetens systematiska integritets- och dataskyddsarbete.

2 Obligatoriska rapporteringsområden

Denna årsrapport spänner över sex obligatoriska rapporteringsområden som personuppgiftsansvarig, PUA, som ett minimum ska informera sig om årligen för att kunna anses leda och styra dataskyddsarbetet så som dataskyddsförordningen avser.

De obligatoriska rapporteringsområdena är**:**

- registerförteckning
- styrdokument
- tekniska och organisatoriska åtgärder för personuppgiftsbehandlingar
- konsekvensbedömningar
- individens rättigheter
- personuppgiftsincidenter

Nedan redogörs för bolagets status och dataskyddsombudets slutsatser samt rekommendationer gällande de obligatoriska rapporteringsområdena efter dataskyddsombudets genomförda uppföljning och granskning.

2.1 Registerförteckning

2.1.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Antal behandlingar som är registrerade?	76
Har nödvändiga uppdateringar gjorts?	Ja
Bedöms registerförteckningen vara fullständig?	Nej
Har verksamheten lämpliga rutiner för registerföring?	Ja

2.1.2 Syfte

För att något ska gå att skydda måste det först vara synligt för verksamheten. Det följer därför i klartext av dataskyddsförordningen (artikel 30) att stadens alla förvaltningar och bolag måste inventera alla personuppgifter som behandlas i verksamheten, både i rollen som personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde, och dokumentera dem i en så kallad registerförteckning (även kallat behandlingsregister eller register av register).

När registerförteckningen är upprättad skapar den en intern synlighet och förståelse för vilka personuppgifter som behandlas samt hur de hanteras. Registerförteckningen är därför dataskyddsarbetets centrala utgångspunkt och bas samt säkerställer att verksamheten beaktar att det ska finnas en laglig grund för all personuppgiftsbehandling. Det är därför viktigt att PUA får information om hur komplett verksamhetens förteckning är. Om dokumenteringskravet uppfylls kan verksamheten arbeta effektivt, systematiskt och riskbaserat och samtidigt värna om individens integritet, särskilt när känsliga och särskilt skyddsvärda personuppgifter behandlas av verksamheten.

Att ha en registerförteckning på plats leder till att verksamheten kan arbeta mer resurs- och kostnadseffektivt med sitt systematiska och riskbaserade dataskyddsarbete. Man kan styra insatserna där de gör störst nytta.

Syftet med detta rapporteringsområde är således att rapportera till PUA hur väl verksamhetens har lyckats inventera sina personuppgifter och de personuppgifter som behandlas för annans räkning och upprätta en registerförteckning.

Eftersom inventeringen av personuppgifter i sig är avgörande för allt det fortsatta dataskyddsarbetet inom verksamheten, är denna lägesbild en av de viktigaste slutsatserna som PUA behöver förstå och ta ställning till inför det planerade åtgärdsarbetet under nästa verksamhetsår.

2.1.3 Resultat

Registerförteckningen finns i dag dokumenterad i DraftIt Records. Registerförteckningen består av 76 st. personuppgiftsbehandlingar. De aktiva registreringarna är riskbedömda. I registerförteckningen dokumenteras vilka system som finns kopplade till respektive personuppgiftsbehandling, vilka som är biträden, mottagare osv. Det finns även en separat systemförteckning.

På begäran kan den befintliga registerförteckningen tas fram och distribueras till tillsynsmyndigheten IMY, Integritetsskyddsmyndigheten.

2.1.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
X	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

2.1.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

I den kommande tillämpningsanvisningen bör det finnas definierat vem som ska ansvara för att hålla personuppgiftsbehandlingarna uppdaterade i registerförteckningen. Detta behöver också kommuniceras med organisationen. Det behöver också omhändertas, att för varje personuppgiftsbehandling behövs en aktivitet med att kontrollera och uppdatera årligen och systematiskt. Detta kan stå som en aktivitet i tillämpningsanvisningens kapitel ”Årshjul”.

2.2 Styrdokument

2.2.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Finns lämplig styrande dokumentation på plats?	NEJ*
Håller innehållet i de existerande dokumenten lämplig kvalitet?	JA
Är dokumenten pedagogiska och ger de ett tillräckligt stöd?	JA
Är dokumenten uppdaterade?	JA
Finns ägare till dokumenten utpekade, så att uppdateringar kan bli gjorda vid behov?	JA

**Vid författande av rapporten finns tillämpningsanvisningen endast som utkast.*

2.2.2 Syfte

Området syftar till att PUA genom styrdokument ska kunna visa att den bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete och att den styr sina medarbetares hantering av personuppgifter. Genom styrdokument kommunicerar PUA till medarbetare i sin verksamhet om vad som gäller och vad som förväntas av medarbetarna, när de hanterar personuppgifter. Att styrdokument finns nedtecknade, beslutade och kommunicerade medför att medarbetaren får dataskyddsinformation och kan behålla kunskapen över tid och tillämpa den på ett konsekvent sätt. En röd tråd i dataskyddsförordningen är att viktiga arbetssätt och rutiner ska vara dokumenterade. Detta följer bland annat av kravet på att den personuppgiftsansvarige måste kunna visa att dataskyddsförordningens principer för behandling av personuppgifter efterlevs (artikel 5).

Rapporteringen av området är tvådelad: dels ska DSO bedöma om verksamheten har de styrdokument antagna och på plats, dels ska rapporteringen visa om dokumentationen innehållsmässigt håller en lämplig kvalitet, i vilket ingår bl.a. att dokumentationen ska vara uppdaterad och aktuell.

En brist inom detta område bör förstås ses som en brist i förhållande till direkta lagkrav, men det finns fler nyanser av detta som bör lyftas fram till PUA. Bristande styrning på grund av att lämplig styrande dokumentation saknas leder exempelvis ofta till bristande kvalitet i hur verksamheten utför aktiviteterna, men även till att verksamheten slösar värdefulla resurser när exempelvis för många personer blir involverade i en

incidenthantering eller för att en analys behöver göras om från grunden varje gång istället för att man återanvänder redan uppfunnen kunskap. Dessa effekter drabbar verksamheter ur ett vidare perspektiv och är något som ligger i PUA:s intresse att förstå för att fatta rätt beslut om.

2.2.3 Resultat

Organisationen arbetar efter en systemförvaltningsmodell och har flertalet styrande dokument där dataskydd omhändertas. Separat har verksamheten tagit fram rutiner för personuppgiftsincidenter, registerutdrag etc. Tillämpningsanvisning är under framtagande som ska komplettera redan antagna styrdokument.

2.2.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
X	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

2.2.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

När tillämpningsanvisningen är klar behöver den implementeras och kommuniceras i verksamheten. Det behöver också följas upp att den stämmer överens med redan antagna styrdokument.

2.3 Tekniska och organisatoriska åtgärder för personuppgiftsbehandlingar

2.3.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Hur många av personuppgiftsbehandlingarna som finns i verksamheten har informationsklassats?	I verktyget KLASSA 33 av 100 st. system.
Är klassade personuppgiftsbehandlingar aktuella?	JA

2.3.2 Syfte

För att kunna skydda information (inklusive personuppgifter) med rätt slags skydd så ska verksamheten informationsklassa sin information. Stadens riktlinjer för informationssäkerhet föreskriver att alla stadens informationstillgångar ska vara klassade med stöd av SKR:s verktyg KLASSA. Utan informationsklassningen har verksamheten inte förutsättningar att välja rätt åtgärder för att skydda sin information. Det är därför av stor betydelse för dataskyddsarbetet att PUA ges en uppdaterad bild varje år av huruvida informationsklassning är genomförd för personuppgifter som verksamheten hanterar.

Ansvaret för att informationsklassning genomförs ligger på den del av verksamheten som är informationsägare. En första kontrollpunkt måste därför vara om en informationsägare eller en informationsägarrepresentant med ansvar för klassning är identifierad i verksamheten. Om en ansvarig för klassningen inte har pekats ut och känner till sitt ansvar för klassning, minskar sannolikheten avsevärt att en klassning faktisk initieras.

Notera att enbart sådan informationsklassning som avser behandling eller system som omfattar personuppgifter är av intresse för DSO:s årsrapportering.

Viktigt är också att notera att dataskyddsombudet omhändertar den registrerades intresse och informationssäkerhetssamordnaren har fokus på verksamhetens krav på informationen i form av tillgänglighet, riktighet och konfidentialitet. Verktyget för DSO är i första hand registerförteckningen och dokumentationen där. Informationssäkerhetssamordnaren har

KLASSA som verktyg för att se till att verksamhetens krav efterlevs i form av dokumentation i förvaltningsplaner, systembeskrivningar etc.

Eftersom informationsklassning är ett arbete som görs inom ramen för informationssäkerhetsarbetet, bör DSO samråda och planera uppföljningen tillsammans med informationssäkerhetssamordnare. Enligt stadens metodik klassas personuppgifter och övrig information i samma workshop, och slutsatserna kring klassningen dokumenteras i samma protokoll.

2.3.3 Resultat

Det finns 33 registreringar i verktyget KLASSA. Det som KLASSAS är system där det *kan* förekomma personuppgiftsbehandlingar. En personuppgiftsbehandling kan också innefatta flera system än ett.

Samtliga personuppgiftsbehandlingar klassas utifrån vilken typ av personuppgifter som behandlas och lämpligt skydd vidtas för respektive behandling. Detta kan vara behörighetsbegränsning, skydd av lösenord på dokument osv. Detta dokumenteras i DraftIT, det vill säga registerförteckningsverktyget.

En handlingsplan finns framtagen för 2023 med aktiviteter inom informationsklassning med prioriteringsordning. Det finns en tydlig rutin nedskriven för vem som är ansvarig för att genomföra informationsklassning, riskanalys etc. I tillämpningsanvisningen (endast i utkast vid årsskiftet 22/23) står hur aktiviteterna går till, när och stödfunktioner som kan involveras för att hjälpa till.

2.3.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
X	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

2.3.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

Dataskyddsombudet rekommenderar att se över så samtliga dokument inom förvaltningsmodellen också stämmer överens med tillämpningsanvisningen och vice versa.

2.4 Konsekvensbedömningar

2.4.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Har man identifierat alla behandlingar som det borde göras konsekvensbedömningar av?	JA
Har alla potentiella högriskbehandlingar konsekvensbedömts?	JA
Är de genomförda bedömningarna aktuella?	JA

2.4.2 Syfte

Konsekvensbedömningen hjälper en organisation att identifiera och minimera integritetsriskerna för personuppgifter som behandlas i projekt eller linjeverksamhet. En konsekvensbedömning har till syfte att identifiera och dokumentera risker kopplade till en viss behandling, samt att bedöma sannolikheten och konsekvensen om riskscenariot skulle inträffa. Baserat på bedömningen kan/ska riskförebyggande åtgärder vidtas.

Konsekvensbedömningen anses liksom registerförteckning och informationsklassning som ett viktigt verktyg för verksamhetens dataskyddsarbete. Kravet på konsekvensbedömning är dessutom ett uttryckligt krav enligt dataskyddsförordningen och ska utföras för alla behandlingar som ”sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter” (artikel 35.1).

2.4.3 Resultat

Organisationen arbetar med konsekvensbedömningar aktivt och sker i samverkan mellan flera nyckelroller inom verksamheten. Rutiner finns på plats, men behöver kommuniceras till personalen då aktiviteten idag sker individberoende, d.v.s. individer har kunskapen men inte bredden vilket kan försvåra processen.

2.4.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
X	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

2.4.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

Dataskyddsombudets råd är att sprida kunskapen om konsekvensbedömningen som verktyg till upphandling och IT-projektledare. Eftersom det är ett individberoende i dagsläget så är det av vikt att flera förstår det. Konsekvensbedömningen som verktyg skapar bättre kravställningar redan i designstadiet och förenklar/förtydligar i avtal och kommunikation med leverantörer.

2.5 Individens rättigheter

2.5.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Hur många begäran (om registerutdrag, begränsning, radering etc.) har inkommit från registrerade personer?	Kan ej anges då endast nekande registreras enligt Stadsarkivariens gallringsregler.
Hur många av dessa begäran har hanterats av verksamheten inom 30 dagar?	Inga avvikelser har framkommit

2.5.2 Syfte

Registrerade personer har enligt dataskyddsförordningen (artikel 12–22) ett antal rättigheter som på olika sätt ska garantera att den registrerade personen har insyn i hur dennes personuppgifter hanteras samt har en viss kontroll över personuppgiftsbehandlingen. Det är ett krav enligt förordningen att den verksamhet som enligt förordningen är att se som personuppgiftsansvarig – dvs. i stadens fall nämnder och bolag – tillgodoser rättigheterna i fråga.

Rättigheterna medför en rätt att ställa krav på att verksamheten vidtar vissa åtgärder, som exempelvis att lämna ut ett så kallat registerutdrag eller att rätta vissa uppgifter. (Radering, den så kallade ”rätten att bli glömd”, är sällan aktuell i någon större mån eftersom stadens verksamheter lyder under krav på bevarande till följd av offentlighetsprincipen.) Verksamheten har enligt dataskyddsförordningen artikel 12.3 en skyldighet att vidta åtgärder inom trettio dagar efter att ha mottagit begäran. (Notera dock att det finns undantagssituationer angivna i artikel 12.3, där fristen kan förlängas till mer än en månad.)

Dataskyddombudet har en roll i att granska efterlevnaden, identifiera brister samt ge råd och stöd hur processer och rutiner för att tillgodose rättigheterna bör utformas.

Om verksamheten inte klarar av att hantera en begäran från en registrerad person i enlighet med dataskyddsförordningen krav, kan det skada allmänhetens förtroende för hur staden hanterar personuppgifter. Det kan även leda till tillsynsärenden från Intetgritetsskyddsmyndighetens, IMY:s sida, med sanktioner som följd. Det är därför viktigt att PUA regelbundet ges en bild av i vilken mån verksamheten klarar av att leva upp till regelverkets krav på att hantera begäran inom föreskriven tidsfrist.

2.5.3 Resultat

Organisationen har en tydlig rutin för hur registerutdrag och andra frågeställningar av individer ska tas fram och en ägare av denna rutin finns.

2.5.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
X	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

2.5.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

Under nästkommande år, 2023, behöver rutinerna ses över att de fortfarande är aktuella och fungerar.

2.6 Personuppgiftsincidenter

2.6.1 Sammanfattning

Fråga/kontroll	Svar
Hur upptäcks personuppgiftsincidenter?	Genom att egen personal uppmärksammar incidenter
Hur många personuppgiftsincidenter har dokumenterats?	1
Hur många av dessa har ansetts behöva rapporteras (till IMY resp. till berörda personer) och inte?	0
Hur många av incidenterna har rapporterats i tid till tillsynsmyndigheten?	0

2.6.2 Syfte

Med begreppet personuppgiftsincident avses enligt dataskyddsförordningen (artikel 4.12) ”en säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring eller till obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till de personuppgifter som överförts, lagrats eller på annat sätt behandlats.”

Hantering av personuppgiftsincidenter är en viktig och obligatorisk komponent bland dataskyddsförordningens olika verktyg för att åstadkomma en sund personuppgiftshantering. Incidenthanteringen består av två huvudsakliga moment – dokumentering respektive rapportering.

Rapporteringsskyldighet gäller som huvudregel för alla personuppgiftsincidenter. Undantag från rapporteringsskyldigheten gäller enbart om det är ”osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter” (se artikel 33). Detta innebär att de flesta personuppgiftsincidenter ska rapporteras till IMY, inte senare än 72 timmar efter att verksamheten fått vetskap om incidenten. Om personuppgiftsincidenten sannolikt leder till hög risk för fysiska personers rättigheter ska de berörda registrerade personerna, utan dröjsmål underrättas.

Dataskyddsförordningen delar alltså in personuppgiftsincidenter i tre kategorier: ingen rapportering, rapportering till IMY samt rapportering till de berörda personerna.

Bristande förmåga att rapportera personuppgiftsincidenter i tid kan leda till sanktioner från IMY. DSO:ns årsrapportering är därför avsedd att kartlägga detta, samtidigt som det

finns möjlighet att redovisa vilka typer av personuppgiftsincidenter som inträffat, incidenternas allvarsgrad osv.

2.6.3 Resultat

Endast en personuppgiftsincident är anmäld under 2022, men som dataskyddsombud har jag tillfrågats att delta som rådgivare även vid informationssäkerhetsincidenter under året. Detta för att även omhänderta *om* det skulle bli aktuellt med en eskalering även till det. Utbildning av medarbetare har genomförts under våren 2022, men troligen är mörkertalet av personuppgiftsincidenter fortsatt större än vad som hamnar i verktyget IA.

2.6.4 DSO anger hur allvarliga bristerna är på en skala

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
X	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

2.6.5 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

Som dataskyddsombud rekommenderar jag fortsatt att påminna om vad en personuppgiftsincident är. En av de granskningar som sker under år 2023 kommer vara att se över processen och rutiner vid personuppgiftsincidenter och om det finns problem i dem.

3 Genomförda granskningar under året

3.1 Sammanfattning

Genomförda granskningar:

- Utbildning inom dataskydd

3.2 Syfte

En av dataskyddsombudets viktigaste uppgifter är att övervaka verksamhetens efterlevnad av dataskyddsförordningen. En central del av det arbetet är att göra återkommande granskningar av hur väl dataskyddsförordningen efterlevs. Resultaten av granskningarna påverkar i stor utsträckning vilka beslut verksamheten kan fatta i fråga om dataskyddsåtgärder. För personuppgiftsansvarig är det därför av stor betydelse att få rapportering om vilka granskningar som gjorts under det gångna året och vad resultaten av granskningarna är.

3.3 Genomförda granskningar och deras resultat

Granskning 1 Utbildning inom dataskydd

Staden har två obligatoriska utbildningar för medarbetare och konsulter. Dessa finns digitalt på utbildningsplattformen. De två är ”dataskydd och informationssäkerhet för medarbetare i staden”. Utöver det finns en informationssäkerhetsutbildning särskilt för chefer inom Stockholm stad.

- Grundkurs dataskydd (obligatorisk) 40 av 162 har ej genomfört kursen
- Informationssäkerhet grundkurs (obligatorisk) 74 av 162 har ej genomfört kusen

Ett antal icke-digitala utbildningar har skett i organisationen under året, bland annat en ”Fredagsfralla” med informationssäkerhetssamordnaren. Dessa leder direkt till att medvetenheten ökar och jag som DSO får bättre insyn i verksamhetens eventuella problem. Frågorna efter föreläsningen har varit mycket bra och lett till flera åtgärder. Dock vore det önskvärt att siffrorna för antalet medarbetare som deltar i de obligatoriska utbildningarna på utbildningsplattformen ökar till antalet under 2023.

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
X	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

3.4 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

Dataskyddsombudets rekommendation inför 2023 är att säkerställa att utbildningarna inom informationssäkerhet och dataskydd genomförs i organisationen. Dessa är obligatoriska och ska genomföras årligen.

Önskvärt är att det blir ett krav att innan personalen får ut behörigheter och IT-utrustning måste man också genomgå kurserna på utbildningsplattformen i dataskydd och informationssäkerhet.

4 Risker inom dataskydd

4.1 Sammanfattning

Relevanta risker inom verksamheten:

- Problematik kring tredjelandsöverföringar likt tjänster som Azure m.fl.
- Osäker e-posthantering med personuppgifter

4.2 Syfte

Verksamheten har ansvar för att göra vissa typer av riskanalyser, så som konsekvensbedömningar och informationsklassningar, men dessa ger inte en heltäckande bild av personuppgiftsriskerna i verksamheten. Dataskyddsombudet behöver som underlag för sin egen planering och sitt löpande arbete ha kontinuerlig överblick över dessa risker, i verksamhetens samtliga personuppgiftsbehandlingar. Exempelvis krävs en sådan överblick för att kunna välja ut vilka områden som bör granskas under det kommande året eller för att avgöra vilka råd som dataskyddsombudet behöver lämna till verksamheten om dataskyddsåtgärder som behöver vidtas.

4.3 Resultatet av riskkartläggningen

4.3.1 Risk 1 Problematik kring tredjelandsöverföringar likt tjänster som Azure m.fl.

Enligt stadens inriktningsbeslut om tredjelandsöverföringar, finns en stor problematik att använda molntjänster då risk för överföringar av information utanför EU/EES kan ske. Då flertalet leverantörer idag använder sig av molntjänster är det stor risk att ett sådant informationsutbyte kan ske.

	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
X	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

4.3.2 Risk 2 Osäker e-posthantering med personuppgifter

Varje personuppgift som ska hanteras måste behandlas säkert. När en personuppgift e-postas med någon av stadens leveranser sker själva överföringen krypterat, men är

okrypterad i inboxen. Det är också inte säkert att maila externt då exempelvis en medborgares adress inte kan kontrolleras på ett tillräckligt bra sätt. En krypteringstjänst saknas idag.

X	Allvarliga brister identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten
	Brister identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräva omgående åtgärder
	Brister identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga
	Inga brister av nämnvärd betydelse identifierade

4.4 DSO ger råd och rekommendationer till PUA

Som dataskyddsombud lägger jag mycket tid på rådgivning vid skrivande av personuppgiftsbiträdesavtal. Ett återkommande problem är tredjelandsöverföringar hos leverantörer. Detta taktar inte med det inriktningsbeslut som tagits av Stadsledningskontoret i januari 2022. Som dataskyddsombud rekommenderar jag att fastställa bolagets riksaptit i frågan. Det vill säga vad är man villig att acceptera innan man sätter in en motåtgärd för att reducera risken med tredjelandsöverföring. Som en del av arbetet med att fastställa detta, behöver det säkerställas att rutin finns för att göra TIA-Transfer Impact Assessment när det är aktuellt med molntjänster. Detta för att skapa bättre kravmassor för upphandlingar på leverantörer av tjänster.

För att kunna skicka personuppgifter säkert behöver tjänsten ”Säkra meddelanden” eller liknande utvärderas och sedan införas. Innan införande kan ske behöver aktiviteter såsom informationssäkerhetsklassning i verktyget KLASSA, konsekvensbedömning och riskanalys genomföras.

5 Planerade granskningar under det nya verksamhetsåret

5.1 Sammanfattning

Relevanta granskningsområden inom verksamheten:

- *Granska intern kommunikation och utbildning*
- *Personuppgiftsincidenthanteringsrutin*

5.2 Syfte

Som nämnts tidigare är det granskande arbetet en av dataskyddsombudets viktigaste uppgifter. Eftersom dataskyddsombudet ofta har begränsat med tid, behöver granskningsplanen för det nya året utformas med eftertanke. Som en tumregel bör två-tre granskningar ses som en rimlig granskningsinsats under ett verksamhetsår. Granskningsområdena bör lämpligen väljas utifrån ett riskbaserat synsätt, det vill säga att fokus bör ligga på områden där verksamhetens mest relevanta risker har identifierats i riskanalysen och i de övriga rapporteringspunkter i årsrapporten som visar på brister. Därigenom åstadkoms en röd tråd i dataskyddsarbetet från ett verksamhetsår till nästa samtidigt som de största riskerna elimineras eller åtminstone sänks till en mer acceptabel nivå.

5.3 Planerade granskningar

5.3.1 Granskning 1 Granska intern kommunikation och utbildning

Det är avgörande att för ett gott dataskydd att det finns en tillräcklig medvetenhet och kunskap inom organisationen om hur personuppgifter får och ska hanteras. Alla personer som hanterar personuppgifter, och de som bestämmer hur de ska hanteras, måste få en adekvat utbildning. Det är viktigt att utbildningen är aktuell och hålls uppdaterad. Förutom de grundläggande kunskaperna om begrepp, principer m.m. som alla behöver, finns det vissa grupper som därutöver kan behöva mer riktade utbildningsinsatser som ger djupare kunskaper.

- Granska rutinerna för grundläggande utbildning till anställda och introduktion till nyanställda
- Granska genomförda utbildningsinsatser och sammanställ om möjligt statistik
- Granska grundutbildningens innehåll och säkerställ att den är aktuell

Granskning 2 Personuppgiftsincidenthanteringsrutin

I början av 2023 kommer den nya tillämpningsanvisningen antas av Stockholms hamn. Ett av de kapitel som tas upp i den, är hanteringen av personuppgifts- och informationssäkerhetsincidenter. Under kommande år ska dataskyddsombudet följa upp hanteringen av personuppgiftsincidenter. Granskningen kommer att innefatta att se hur processen från upptäckt till utredning och återkoppling fungerar.

6 Övrigt att rapportera

6.1 Sammanfattning

Det behövs oftast en arbetsgrupp som tar det praktiska ansvaret för dataskyddsarbetet, både att identifiera vad som behöver göras och att genomföra det. Det räcker sällan med ett ensamt dataskyddsombud eller en ensam ansvarig person, utan det krävs en laginsats. Dataskyddsombudet ska också ha en granskande roll och inte vara operativ.
Organisationen har i tidigare revisioner av stadskontoret kritiserats för att DSO varit för operativ. Det operativa jobbet har nu med tydligare förvaltningsmodell och arbete med intern arbetsgrupp samt aktiva nyckelroller såsom informationssäkerhetssamordnare och registrator m.fl. kunnat reduceras.